

Obsah

1. Úvod	2
2. Zhotovení mapy a stručná charakteristika vybraných nerostných surovin	3
2.1 Těžba stříbra	3
2.2 Těžba vápence	3
2.3 Rýžování cínu	3
2.4 Rýžování zlata	4
2.5 Těžba pokrývačské břidlice	4
3. Horní a Dolní Podluží	4
4. Závěr	6

1. Úvod

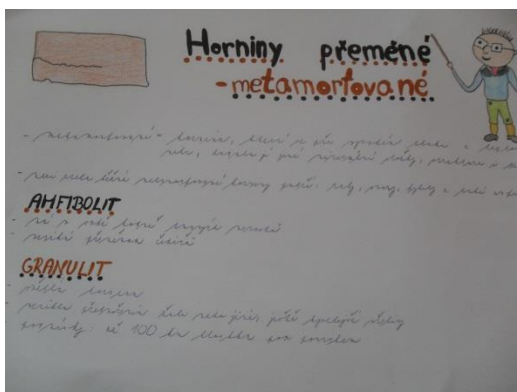
Miniprojekt „Historie těžby nerostných surovin“ jsme si rozdělili na dvě části, zaměřili jsme se jak na celou Českou republiku, tak i na náš Varnsdorf a jeho okolí. Vytvořili jsme mapy, kam jsme zakreslili těžbu hlavních nerostných surovin, které se kdysi u nás těžily. Dále jsme se také věnovali výtvarné činnosti, probrali jsme základní horniny a nerosty a vytvořili s nimi plakátky s informacemi, které se budou využívat při hodinách geologie v 9. třídě, dnes nám zdobí naše školní chodby. Při tvorbě miniprojektu jsme pracovali s pracovními listy, internetem, encyklopediemi, geologickou mapou a hodně nám také při práci pomohla kniha „S geologem po České republice“. Zhlédli jsme dokumenty o těžbě zlata, hnědého a černého uhlí ve světě i u nás, zahráli jsme si na horníky, kdy jsme přiřazovali nerostné suroviny k nástrojům potřebných k jejich těžbě, pravdou je, že nám to moc nešlo, ale společnými silami jsme to dali dohromady.

Obr. 1: Hrajeme si na horníky

Obr. 2: Výroba plakátků

Obr. 3: Přeměněné horniny

Obr. 4: Diamanty

2. Zhotovení mapy a stručná charakteristika vybraných nerostných surovin

Jak už jsme se zmiňovali v úvodu, zhotovili jsme dvě mapy, jedna se týká historie a současnosti těžby nerostných surovin v České republice, druhá potom historie těžby na Šluknovsku. V mapách je vždy označeno město, název suroviny, pokud jsme našli rok těžby, tak ho tam též zapsali.

2.1 Těžba stříbra

Naším nejstarším hornickým městem je Jihlava, vznikl zde i první horní řád. K největšímu rozkvětu došlo ve 13. a 14. století, později se těžba přesunula z důvodu vyšších nákladů do Kutné Hory, kde se v roce 1300 začaly razit stříbrné pražské groše. Další rozkvět přišel v 16. století v Jáchymově a v Rudolfovském rudním revíru u Českých Budějovic, kde se zase začaly razit stříbrné toлары.

2.2 Těžba vápence

Vápenec má za sebou historii dlouhou 4000 let, jako první se začal využívat vápenec z Českého krasu a ve 12. století se začal objevovat v pražských architekturách. Na pohřebištích na Ohradě v Praze 5 byly nalezeny vápencové sekyrky. V baroku se začaly využívat barrandienské vápence, ale i tak měly přednost pískovce, křemence a cihly. Vápenec se využívá k výrobě vápna, činění kůží, výrobě skla a v lékařství.

2.3 Rýžování cínu

V pozdním starověku byla nalezena v Evropě ložiska rud s obsahem cínu, u nás těžba započala v polovině 2. tisíciletí před naším letopočtem. Největší produkce cínu byla zaznamenána v slavkovsko-krásenské oblasti, cín zřejmě pocházel z rýžovišť říčky Teplé. Ve 14. století proběhlo rýžování tak intenzivně, že ze dvou hornických sídlišť vznikla města Krásno a Horní Slavkov.

2.4 Rýžování zlata

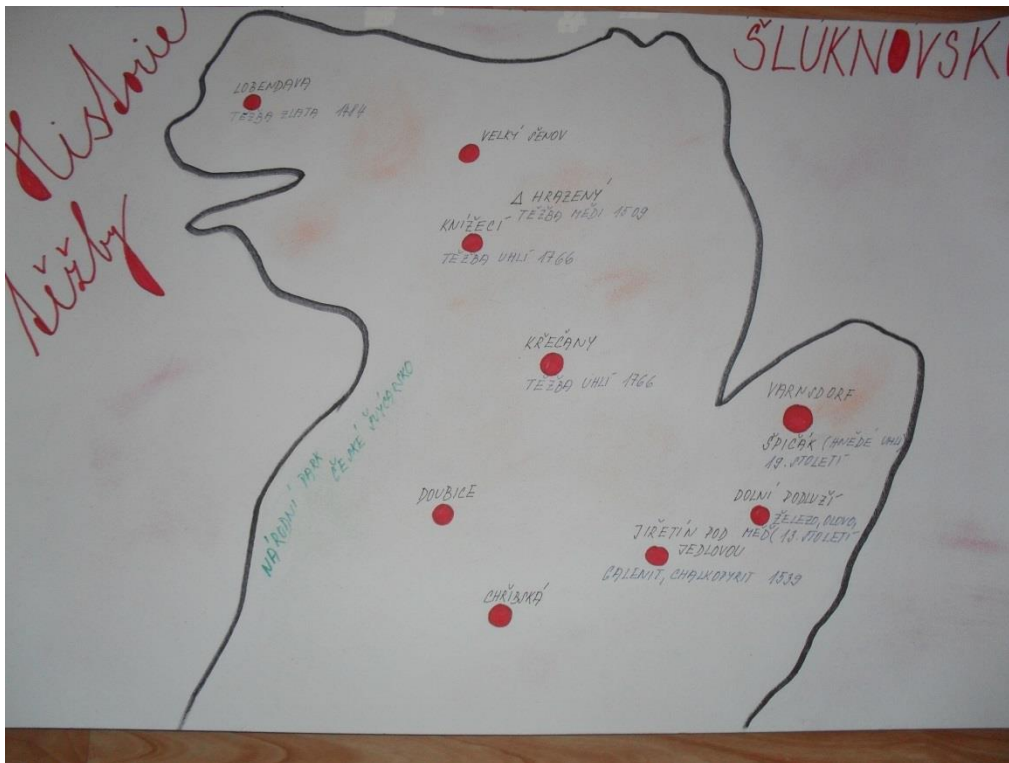
Mezi nejstarší zlatý předmět v Čechách patří vlasová ozdoba nalezená u Toušeně nedaleko Brandýsa nad Labem, údajně byla zhotovena kolem roku 2800 př. n. l. V době bronzové údajně mělo rýžování zlata největší rozmach, protože na pohřebištích byly nalezeny zlaté ozdoby. V 1. a 2. století př. n. l. byl největší skutečný rozmach těžby zlata, kdy na naše území přišli Keltové, kteří razili zlaté mince. Rýžování zlata bylo přerušeno v době stěhování národů, pak se přesunulo na jihočeské řeky, vznikala první hornická města jako např. Krásná Hora. V 17. století se nejznámějším zlatonosným revírem stalo Jílové u Prahy. Na přelomu 19. a 20. století byla obnovena těžba v Krásné Hoře a na dole Roudný. V roce 1927 propukla v Čechách zlatá horečka, jednalo se o nález zlata nedaleko Vodňan.

2.5 Těžba pokrývačské břidlice

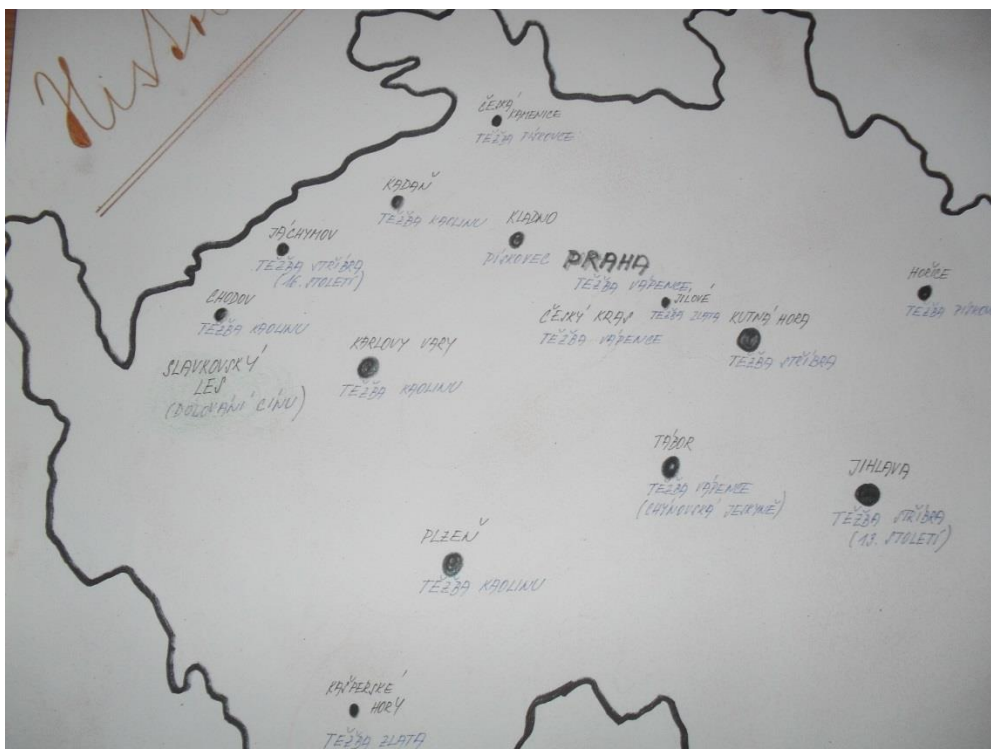
Na pěti patrech se dobývala ve Velké Střelné, ve vojenském prostoru Libavá v hloubce 148 metrů. Nejhlubší páté patro se dnes využívá jako zásobárna pitné vody pro město Libavá, celá lokalita je tedy v ochranném pásmu vodního zdroje. V Čechách se břidlice těžily v Železném Brodě, u Rabštejna a v Kraslicích v Krušných horách. Na Moravě a ve Slezsku se těžily v Nížkém Jeseníku v 18. století. Břidlice se těžila hlubinným způsobem a nadále se ručně opracovávala. Největší rozmach v těžbě nastal v letech 1860 až 1914, břidlicová krytina se začala vyvážet do celého Rakouska-Uherska.

3. Horní a Dolní Podluží

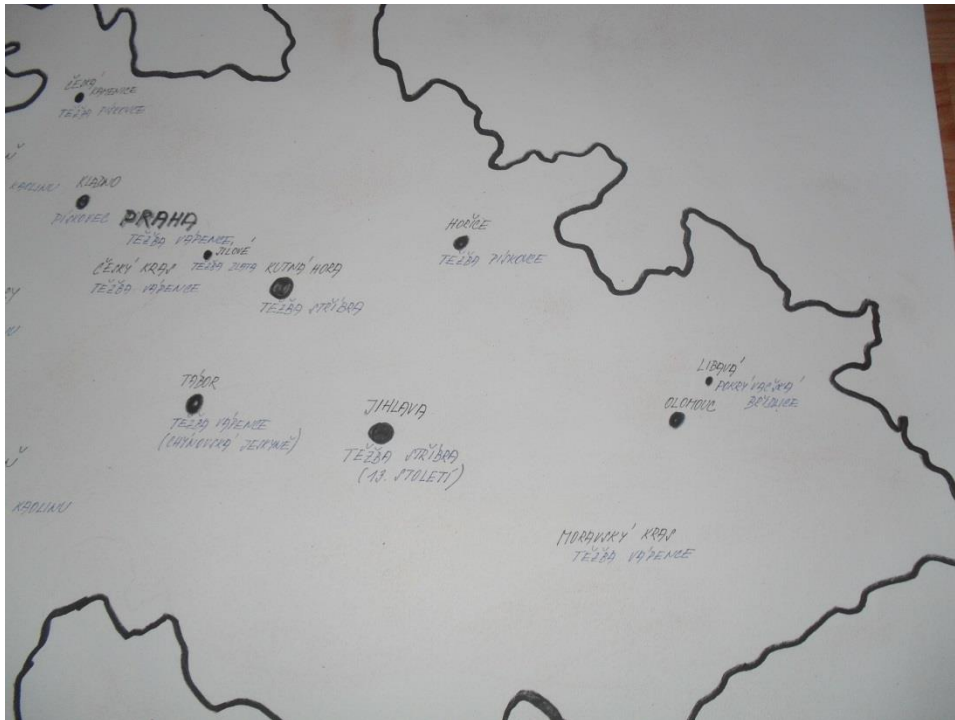
V rámci miniprojektu nás zajímalo, kde se vzal název obcí „Horní a Dolní Podluží“, zda nějak jejich název souvisí s těžbou nerostných surovin v našem okolí. V roce 1378 bylo Dolní Podluží označováno jako Voigtsdorf, v roce 1471 se vesnice označovala jako Nider Grund, což znamená dolní údolí, dolina, úval. České jméno získala obec v roce 1947 dle návrhu Jiřího Maška, který navštěvoval měšťanskou školu. Název obec získala podle polohy pod horou Luží. Dolní Grunt byl přejmenován na Dolní Podluží 16. ledna 1948. Totéž platí i o Horním Podluží, které se dříve nazývalo Horní Grund (Ober-Grund).

Obr. 5: Historie těžby ve Varnsdorfu a okolí

Obr. 6: Historie a současnost těžby v Čechách

Obr. 8: Historie a současnost těžby v Čechách na Moravě

4. Závěr

Celý miniprojekt nás opět velmi obohatil, je fajn, když se člověk dozví o historii svého výběžku něco více. Máme radost, když jde za námi naše práce vidět, vyzdobíme si školní chodby a našim spolužákům z 9. třídy poskytneme výukový materiál, i když my jsme pouze šestáci a sedmáci, tak rádi své starší spolužáky poučíme. Nezbyvá tedy už nic jiného, než se s nerostnými surovinami rozloučit a těšit se na další téma našeho miniprojektu, které bude určitě opět velmi zajímavé. 😊

Použité zdroje:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Horn%C3%AD_Podlu%C5%BE%C3%AD; 15. 3. 2015

http://cs.wikipedia.org/wiki/Doln%C3%AD_Podlu%C5%BE%C3%AD; 15. 3. 2015

http://cs.wikipedia.org/wiki/T%C4%9B%C5%BEba_st%C5%99%C3%ADbra; 20. 3. 2015

http://www.hornictvi.info/histor/lokality/kutna_h/KUTNA_HO.htm; 20. 3. 2015

<http://cs.wikipedia.org/wiki/V%C3%A1penec>; 20. 3. 2015

http://geologie.vsb.cz/loziska/loziska/loziska_cr.html; 13. 4. 2015

<http://slon.diamo.cz/hpvt/2001/sekce/tradice/08/SLAVKOV.htm>; 13. 4. 2015

<http://www.zlatobezdph.cz/vyskyty-zlata-a-jeho-tezba-v-cechach>; 13. 4. 2015

<http://www.ceskabridlice.cz/historie-tezby>; 13. 4. 2015

- Kukul Z. (2014): S geologem po České republice. Česká geologická služba, Praha, 116 s., ISBN 978-80-7075-868-7
- Smolová I. (2007): Těžba nerostných surovin na území ČR a její geografické aspekty. Univerzita Palackého v Olomouci, 195 s., ISBN 978-80-244-2125-4
- Novák M., Korbel P. (2013): Minerály. Rebo, 296 s., 978-80-7234-666-0